

УДК 376.091-056.26

THEORETICAL ASPECTS OF CREATING RESOURCE ROOMS IN SCHOOLS**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ РЕСУРСНИХ КІМНАТ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ****Iryna Novyk / Ирина Новик***PhD in Pedagogics / кандидат педагогічних наук*

ORCID: 0000-0002-1366-7387

*Ukrainian Institute of Education Development, Kyiv, Metropolitan Vasyl Lypkivsky, 36, 03035**Державна установа «Український інститут розвитку освіти»,**Київ, Митрополита Василя Липківського, 36, 03035**Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, Бульварно-Кудрявська, 18/2, 04053**Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Bulvarno-Kudriavska, 8/2, 04053*

Анотація. У статті розкриваються теоретичні засади щодо створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти. Подано етапи підготовки ресурсної кімнати (вибір аудиторії для ресурсної кімнати; вибір або замовлення необхідних меблів; оснащення функціональних осередків; підбір необхідного обладнання та матеріалів). Охарактеризовано наповненість функціональних осередків як: для індивідуальних занять; для групових занять; робочого осередка педагога або/та інших фахівців, осередок, який виконуватиме функції кухні та їдальні, а також осередок відпочинку.

Ключові слова: інклюзивна освіта, ресурсна кімната, осередки діяльності, оснащення функціональних осередків, учні з особливими освітніми потребами.

Abstract. The article reveals the theoretical foundations for the creation of resource rooms in schools. The stages of preparation of the resource room are given (selection of the auditorium for the resource room; selection or order of the necessary furniture; equipment of the functional cells; selection of the necessary equipment and materials). The fullness of such functional centers as: for individual lessons is characterized; for group classes; the working center of the teacher and / or other specialists, the center that will perform the functions of the kitchen and dining room, as well as the recreation center.

Key words: inclusive education, resource room, activity centers, equipping functional centers, students with special educational needs.

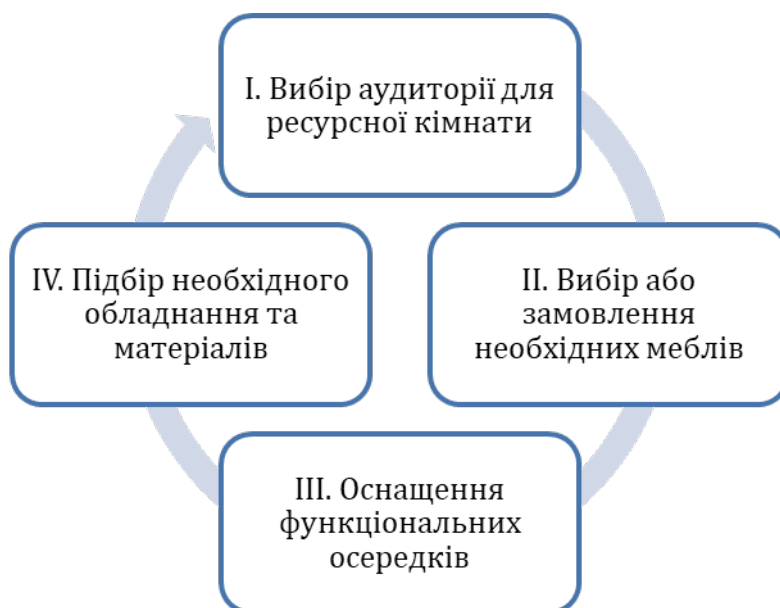
Вступ.

Інклюзивна освіта як у світі, так і в Україні є однією з найбільш дискусійних питань, що актуалізується у всіх сферах діяльності. Успішність її впровадження значною мірою залежить від створеного інклюзивного освітнього середовища, зокрема, і в закладах загальної середньої освіти [6]. Як зазначено в «Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (від 15.09.2021 р. № 957) органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти мають забезпечити умови для здобуття освіти дітьми з ООП на рівні з іншими здобувачами освіти, зокрема, шляхом облаштування та обладнання ресурсної кімнати. Ресурсна кімната – це спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних осередків (зон), призначених для всебічного розвитку учнів, гармонізації їхнього психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять) [4].

Створення ресурсної кімнати передбачає синергію психолого-педагогічних умов (врахування вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, позитивна емоційна атмосфера, особистісно орієнтоване спілкування тощо), матеріально-технічних засобів (наповнення осередків допоміжними засобами для навчання, спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку і фізичного простору закладу освіти задля розвитку особистості та гармонізації її психоемоційного стану).

Проектування ресурсної кімнати в ЗЗСО передбачає низку етапів щодо підготовки приміщення, зокрема:

Авторская разработка

I. Вибір аудиторії для ресурсної кімнати – має відповідати вимогам ДБН В.2.2–3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти» [1], ДБН В.2.2–40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» [2], Санітарному регламенту для закладів загальної середньої освіти [5]. Облаштовується ресурсна кімната площею до 60 м², що розподіляється мобільними меблями на два сегменти: навчальний та побутово-практичний із відповідним обладнанням.

У першому сегменті (навчальному) здійснюється освітній процес у групах або індивідуально, що досягається завдяки мобільним меблям і може бути розділений на функціональні осередки (для індивідуальних занять; для групових занять; робочого осередка педагога або/та інших фахівців тощо).

Другий сегмент (побутово-практичний) – допомагає учням з ООП адаптуватися в соціумі. Тут організовується функціональний осередок, який виконуватиме функції кухні та їдальні, а також осередок відпочинку.

Зазначимо, що основні функціональні осередки є динамічними й відповідно до потреб здобувачів освіти, а також можливостей ЗЗСО можуть змінюватись та доповнюватись.

II. Вибір або замовлення необхідних меблів. Враховуючи особливості освітнього середовища Нової української школи, рекомендовано у ресурсній кімнаті використовувати обладнання загального призначення (шкільні меблі),

що виготовлені відповідно до чинних в Україні стандартів та відповідають наступним вимогам:

- *ергономічність* (наявність комплектів меблів для учнів не менше двох ростових груп; наявність підставок для приладдя на стільниці; заокруглені кути стільниць, спинок і сидінь);
- *безпечність* (відповідність санітарно-гігієнічним вимогам; відсутність гострих кутів, сторонніх запахів; стійкість конструкції; наявність пристроїв для запобігання пошкодженню та забрудненню підлоги);
- *міцність і стійкість* (вандалостійкість; стійкість до миючих та дезінфекційних засобів, дозволених для використання в закладах освіти);
- *естетичність* (привабливий зовнішній вигляд; сучасний дизайн; відповідність стилю загального облаштування приміщення) [3].

III. Оснащення функціональних осередків. У осередку для індивідуальних занять розміщується декілька столів для учнів, які оснащуються перегородками з трьох сторін для того, щоб захистити дітей від додаткового навантаження, забезпечити і відокремити їхній індивідуальний простір. За потреби, бічні перегородки можуть зніматись.

Осередок для групових занять передбачає наявність парт, які можна розставити в ряд або півколом. Цей осередок є моделлю загальноосвітнього класу. Столи і стільці мають бути достатньо мобільними, щоб їх розташування можна було легко змінювати.

Робочий осередок педагога або / чи інших фахівців. У цьому осередку доцільно розмістити робочий стіл, персональний комп'ютер/ноутбук, багатофункціональний пристрій для друку, сканування, копіювання, ламінатор, різак для паперу та ін. для ефективної роботи педагога з дитиною.

Осередок, що виконує функції кухні та їдальні. У цьому осередку мають бути присутні набори посуду, кухонні панелі, кухонні електричні прилади (електрочайник, мікрохвильова піч), де фахівці разом з учнем проводитимуть різноманітні маніпуляції, а саме готуватимуть їжу або розігріватимуть її, робитимуть чай або вчитимуть її сервірувати стіл.

Осередок відпочинку. Цей осередок обов'язково має бути відокремлений від інших осередків перегородками, меблями або виділений візуально. Тут доцільно буде облаштувати куточок усамітнення, де учні зможуть розслабитися, усунути занепокоєння, збудження, скутість, відновити сили, збільшити запас енергії. Поряд із куточком усамітнення доцільно розмістити читацький куточок, де розмістять спеціальні стелажі з цікавою літературою, настільними іграми, пазлами, іграми на логіку та розвиток мислення, мольберти, магнітні дошки, набори для творчості, набори для моделювання та гравіювання. Відкриті полиці з книжками й дидактичними матеріалами розташовуйте у максимальній доступності для всіх учасників освітнього процесу.

IV. Підбір необхідного обладнання та матеріалів ресурсної кімнати включає все, що необхідно для ефективної роботи з учнями. Важливим є застосування асистивних технологій. До переліку допоміжних засобів

відносимо спеціальні засоби корекції психофізичного розвитку та інше обладнання. Наприклад: меблі (столи, стільці, шафи, кухонні секції, крісло-груша); технічне обладнання (ноутбук, 3D принтер, 3D сканер, інтерактивна дошка, інтерактивна підлога, проектори, електрочайник та мікрохвильова піч); додаткове обладнання (м'яч-футбол, килимок-пазл, дитячі іграшки, конструктори, батут, канцелярські прилади тощо). Обладнання та навчальні матеріали підбираються безпосередньо під освітні потреби тих учнів, які навчаються в ЗЗСО.

Висновки.

Таким чином, облаштування ресурсної кімнати у ЗЗСО сприятиме якісному наданню індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, а також психологічному розвантаженню, соціально-побутовому орієнтуванню учнів задля формування у них навичок самообслуговування.

Література

1. ДБН В.2.2-3:2018 “Будинки і споруди. Заклади освіти”. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/06/V223_InBul.pdf
2. ДБН В.2.2-40:2018 “Інклюзивність будівель і споруд”. URL: <https://drive.google.com/file/d/1XPb0yBipgi86aGABwac6dhfKtSK3FSVY/view>
3. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи: наказ МОН від 23.03.2018 №283. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nop/3metodichni-rekomendatsii.pdf>
4. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: Постанова Кабінетів Міністрів України від 15.09.2021р. №957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
5. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти: наказ МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 10.11. 2020 р. №1111/35394). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>.
6. Daniela, L. (2012). Influence of the project "Qualitative inclusive education for special needs children" on the development of inclusive education in the project schools Projekta "Kvalitatīva iekļaujošā izglītība bērniem ar īpašām vajadzībām" ietekme uz iekļaujošās izglītības attīstību projekta skolās.

© Новик І., 2022